

Θάμπωσαν οι κορόνες

Καλώς τους. Οι Δανοί που πριν από 8 χρόνια απέρριψαν την υιοθέτηση του ευρώ και προτίμησαν να παραμείνουν πιστοί στην εθνική τους κορόνα, βλέπουν τώρα, υπό το πρίσμα της κρίσης, το πράγμα διαφορετικά. Και ναι, η κυβέρνηση της χώρας δεν ντρέπεται να πει ότι θα επιδιώξει να γίνει νέο δημοψήφισμα για την ένταξη στην ευρωζώνη, καθώς θεωρεί πως η δραματική υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα, οι πιέσεις στο νόμισμά της και η άνοδος των επιτοκίων της είναι το ακριβό τίμημα που πληρώνει επειδή τότε γύρισε την πλάτη στο κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα.

Σπεύδουν τώρα

Η δικαίωση του γενετήριου του ευρώ είναι η φωτεινή πλευρά του σκοτεινού, κατά τα άλλα, τοπίου της οικονομικής κρίσης. Οι Ισπανοί που... έχουν καεί κανονικά από την κρίση, θα ήθελαν τώρα να υποβάλουν διπλό

αίτημα ένταξης – και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ευρωζώνη. Εννοείται ότι όλα τα πρώην ανατολικά κράτη εύχονται να ήταν ήδη μέλη της ευρωζώνης. Αν η κρίση χτυπά μια δυναμική, σύγχρονη ευρωπαϊκή οικονομία όπως αυτή της Δανίας, μπορεί κανείς να φανταστεί τι κινδύνους διατρέχουν η Βουλγαρία και η Ρουμανία.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΑΦΑ

Ποιος ξέρει

Είναι μια ευκαιρία η κρίση αυτή για να μπουν κάποια πράγματα στη θέση τους και στην Ελλάδα, όπου περίσσεψαν η γκρίνια και η εύκολη κριτική για το ευρώ. Ποιος ξέρει πόσες υποτιμήσεις θα είχε δεχθεί τώρα η δραχμή, πού θα είχαν φτάσει τα επιτόκια – και οι τιμές – και αν θα είχαμε την πολυτέλεια να μιλάμε για μέτρα στρίψης των ασθενέστερων στρωμάτων, όταν ο προϋπολογισμός θα είχε τιναχθεί στον αέρα... Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα πράγματα θα ήταν πολύ καλύτερα, αν είχαμε αξιοποιήσει την ευκαιρία της συμμετοχής μας στην ευρωζώνη για να βελτιώσουμε διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας μας.

Στον προθάλαμο

Αν η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας είχε βελτιωθεί, το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών δεν θα είχε τ'ι' αχθεί στα ύψη και τα επιτόκια δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου δεν θα είχαν αυξηθεί τόσο πολύ όσο σήμερα. Από αυτή την άποψη, τα κάναμε θάλασσα. Θα μπορούσε όμως τα πράγματα να ήταν πολύ, πολύ χειρότερα, να βρισκόμασταν τώρα στον προθάλαμο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, μαζί με την Ουγγαρία.

Χρήμα

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Υπεύθυνος έκδοσης: ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΟΥΛΙΤΗΣ

Υπεύθυνος ύλης: ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΑΓΟΣ

Επιμέλεια: ΠΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΤΗΣ, ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΡΑΚΑΪΣΗΣ

Γ. ΠΡΟΒΟΠΟΥΛΟΣ: ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΘΑ ΜΕΤΑΚΥΛΙΣΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟ

Δίσεκτο 2009 για δα

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΑΦΑ

Σε ακόμη πιο «αλμυρά» επιτόκια για τους δανειολήπτες θα οδηγήσει το σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας των τραπεζών, παρ' ότι ο σκοπός του είναι το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή να εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων και νοικοκυριών με ευνοϊκούς όρους. Χαρακτηριστικά, ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος κ. Γ. Προβόπουλος εκτιμά ότι το κόστος για τις τράπεζες από την ένταξή τους στο σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητάς τους από το Δημόσιο είναι υψηλό. Αντικειμενικά, όπως υποστηρίζει, οι όροι του σχεδίου που προβλέπουν σταθερή απόδοση στο Δημόσιο 10% επί του εισφερομένου από αυτό κεφαλαίου σε μια τράπεζα, σε συνδυασμό με την προμήθεια, είναι ακριβοί. «Αυτό το κόστος το αλμυρό, θα μετακυλίσει στους πελάτες», εκτιμά, μιλώντας στα «ΝΕΑ» ο κ. Προβόπουλος. Κάτι που ουσιαστικά μεταφράζεται σε νέα άνοδο των επιτοκίων. Όμως, ο ίδιος πιστεύει ότι οι τράπεζες δεν έχουν εναλλακτική λύση, γιατί «διαφορετικά θα πάθαιναν ασφυξία». Πράγματι, οι πληροφορίες από τραπεζικές πηγές αναφέρουν ότι οι τράπεζες αντιμετωπίζουν όλο και μεγαλύτερες δυσκολίες στη εξασφάλιση ρευστότητας. Αυτές τις δυσκολίες άλλωστε καταδεικνύει η τακτική τους να αυξάνουν τα επιτόκια στις νέες δανειακές συμβάσεις, αλλά και σε όσες παλαιές μπορούν, κάτι που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις τελευταίως εκ μέρους των θνητομένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Ο δανεισμός από την ΕΚΤ

Οι στρόφιγγες του διατραπεζικού δανεισμού έχουν κλείσει, εξηγεί υψηλόβαθμο τραπεζικό στέλεχος. Οι τράπεζες δεν εμπιστεύονται η μία την άλλη. Μέχρι στιγμής, συνεχίζει η ίδια πηγή, το πρόβλημα της έλλειψης ρευστότητας αντιμετωπίζεται με προσφυγή στον δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η τελευταία, ως γνωστόν, έχει ανοίξει τις κάνουλες της ρευστότητας χωρίς περιορισμό. Οι ελληνικές τράπεζες, χωρίς να το διαφημίζουν, έχουν επωφεληθεί δεόντως, ακριβώς όπως έχουν κάνει και οι τράπεζες από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Όμως, ενώ ο δανεισμός από την ΕΚΤ δεν έχει όρια, έχει όρους. Συγκεκριμένα, οι τράπεζες πρέπει να διαθέτουν ως ενέχυρα αξιόπιστους τίτλους, όπως π.χ. ομόλογα κρατών ή μεγάλων εταιρειών. Οι τίτλοι αυτοί, όμως, είναι περιορισμένοι.

Βοήθεια 12 δισ. ευρώ

Στο σημείο αυτό εμφανίζεται το Δημόσιο, προσφέροντας με το σχέδιό του τη δική του ένεση ρευστότητας στις τράπεζες και αποδεχόμενο ως ενέχυρα ακόμη και αδιαβήττα στεγαστικά δάνεια. Ακριβό ή όχι, με επαρκείς εγγυήσεις ή χωρίς, όπως καταγγέλλει το ΠΑΣΟΚ, το σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας είναι η σωτήρια για τις τράπεζες, αλλά και απαραίτητη για την οικονομία, για να λειτουργήσουν οι αγορές. Όλες οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν συμφωνήσει λίγο έως πολύ σε ανάλογα σχέδια. Συνολικά εκτιμάται ότι η βοήθεια που θα δοθεί στις ευρωπαϊ-

Είπε...
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ:
«Αργά ή γρήγορα όλες οι τράπεζες θα συμμετάσχουν» στο κυβερνητικό σχέδιο

Γιώργος Προβόπουλος, διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος. Εκτιμά ότι τελικώς θα συμμετάσχουν οι τράπεζες στο σχέδιο των 28 δισ. ευρώ.

κές τράπεζες θα φτάσει τα 2 τρισ. ευρώ. Το ελληνικό σχέδιο των 28 δισ. ευρώ αντιστοιχεί περίπου στο 1,5% του ευρωπαϊκού, όπως είναι και η αναλογία του ελληνικού ΑΕΠ προς το ευρωπαϊκό.

Όλοι θα πάρουν

Ο κ. Προβόπουλος, απαντώντας σε σχετική ερώτησή μας, εκτίμησε ότι «αργά ή γρήγορα όλοι θα συμμετάσχουν» στο σχέδιο αυτό της κυβέρνησης, το οποίο διαμορφώθηκε άλλωστε σε στενή συνεργασία με τον ίδιο και το επιτελείο της Τραπέζης της Ελλάδος. Ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας, που ανέλαβε τα νήια της στην πιο δύσκολη στιγμή, γνωρίζει καλά τον ιδιωτικό τραπεζικό χώρο από την προηγούμενη θητεία του, εξ ου και η εκτίμησή του αυτή έχει αξία. Ο ίδιος άλλωστε προτού αναλάβει τα καθήκοντά του, είχε διαβλέψει την καταιγίδα που ερχόταν, όταν άλλοι πίστευαν ότι ήταν υπερβολικός. Τώρα, παίρνει τα μέτρα του για να μην ξεφύγει η κατάσταση εκτός ελέγχου. Με πρόσφατη επιστολή του στις τράπεζες, τους ζήτησε να μην επιτρέψουν να πέσει ο δείκτης της κεφαλαιακής τους επάρκειας κάτω από 8% έως το τέλος του 2009. Αν και οι περισσότερες βρίσκονται τώρα σ' αυτήν την περιοχή, είναι πιθανό να βρεθούν πολύ χαμηλότερα στο προσεχές μέλλον, λόγω της απαξίωσης που υφίστανται τα περιουσιακά στοιχεία που εγγράφουν στο ενεργητικό τους. Έτσι, ουσιαστικά οι τράπεζες καλούνται να προσφύγουν στη συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο, η οποία προβλέπεται στο κυβερ-

νητικό σχέδιο, έτσι ώστε να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους βάση.

Το παρασκήνιο

«Δεν έχουμε ανάγκη κεφαλαίων», υποστήριζε εκπρόσωπος μεγάλης τράπεζας, από εκείνες που άφησαν να εννοηθεί ότι δεν θα συμμετάσχουν στο σχέδιο, επειδή το θεωρούν υπερβολικά ακριβό και υπερβολικά δεσμευτικό, εξαιτίας του επιτρόπου που τοποθετεί στα διοικητικά τους συμβούλια. «Το μόνο που χρειαζόμαστε είναι ρευστότητα. Αλλά και να μην τη βρούμε αυτήν την επιλέον ρευστότητα, απλώς θα κλείσουμε την κάνουλα και να αναπτυσσόμαστε με χαμηλότερους ρυθμούς, αντί 20% με 5-10%. Αυτό, βεβαίως, θα πονέσει την οικονομία». Την περασμένη εβδομάδα το παρασκήνιο γύρω από το σχέδιο των τραπεζών έδωσε και πέρα. Οι τράπεζες απειλούσαν ότι δεν θα συμμετάσχουν, ο υπουργός Οικονομίας κ. Γ. Αλογοσκούφης απειλούσε κι αυτός να ανησυχούν για τα χρήματά τους και φυσικά η απάντησή του ήταν καταφατική, καθώς επιβεβαιώνεται ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν έχουν εκτεθεί σε αντισυμβατικό βαθμό στα λεγόμενα τοξικά ομόλογα. Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι οι ίδιες οι τράπεζες μπορούν να κοιμούνται ήσυχες. Στη επιστολή του ο κ. Προβόπουλος τους επεσήμανε μεταξύ άλλων ότι η κρίση επιβάλλει να αξιολογήσουν τους πιστωτικούς κινδύνους σε νέα βάση. Η επιβράδυνση, για παράδειγμα, της οικονομικής δραστηριότητας, οδηγεί σε άνοδο των επισφαλειών και άρα των πιστωτικών κινδύνων. Επίσης, ειδικά α-αφορά έκανε στην επιδίωξη του μακροοικονομικού και χρηματοπιστωτικού κλίματος στις αναδυόμενες χώρες, όπου δραστηριοποιούνται. Κάτι που δεν ενθουσιάζει άλλους υποστηρίζουν ότι για τις ελληνικές

«ΑΛΜΥΡΟ» ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

νειολήπτες

ΓΚΟΡΝΤΟΝ ΜΠΡΑΟΥΝ ΠΡΟΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ:

Ρίξτε τα επιτόκια

Αυστηρή προειδοποίηση στις τράπεζες να περάσουν τις μειώσεις των επιτοκίων από την Τράπεζα της Αγγλίας σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά που βρίσκονται αντιμέτωπα με την κρίση απηύχθη ο Βρετανός πρωθυπουργός Γκόρντον Μπράουν.

Όπως αναφέρει σε κθεσινό πρωτοσέλιδό του ο «Ιντιπέντεντ», «οι τράπεζες διατάχθηκαν να περάσουν τις μειώσεις των επιτοκίων (στους δανειολήπτες)» μετά την ιστορική απόφαση από την Τράπεζα της Αγγλίας να προβεί σε πρωτοφανή μείωση 1,5% των επιτοκίων δανεισμού σε στερεώνες, από 4,5% σε 3%. Επίσης η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) προέβη προχθές στη δεύτερη, σε διάστημα ενός μήνα, γενναία (κατά 0,5%) μείωση των επιτοκίων του ευρώ. Μετά τη μείωση στις αρχές Οκτωβρίου από 4,25% σε 3,75%, χθες η ΕΚΤ (ξανά) μείωσε τα επιτόκια στο 3,25% και «υποσχέθηκε» νέα χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Στην Ελλάδα όμως καμία κυβερνητική παρέμβαση δεν έχει γίνει μέχρι τώρα για να μειώσουν οι τράπεζες τα επιτόκια των δανείων στα νοικοκυριά, τα οποία μάλιστα επιβαρύνονται και με νέες αυξήσεις στις δόσεις τους.

βουν στις ντουλάπες τους». Με τις αλλαγές που έγιναν, όσοι επιλέζουν την απλή ενίσχυση μέσω των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, 8 δισ. ευρώ, δεν θα έχουν κανέναν τέτοιου είδους έλεγχο. Οι άλλοι που θα επιλέξουν τις εγγυήσεις των δανείων τους και την κεφαλαιακή τους ενίσχυση θα τον υποστούν.

Σε κάθε περίπτωση, το πιθανότερο είναι ότι θα δικαιωθεί η εκτίμηση του κ. Προβόπουλου ότι όλοι τελικώς θα συμμετάσχουν. Το ζήτημα τώρα είναι, όπως λένε στους τραπεζικούς κύκλους, ποιος θα κάνει την αρχή. Κανένας δεν θέλει να είναι ο πρώτος για να μην εμφανιστεί ως ο αδύναμος κρίκος. Ρωτήσαμε τον κ. Προβόπουλο αν εξακολουθεί να υποστηρίζει ότι οι τράπεζες είναι ασφαλείς και οι καταθέτες δεν έχουν λόγο να ανησυχούν για τα χρήματά τους και φυσικά η απάντησή του ήταν καταφατική, καθώς επιβεβαιώνεται ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν έχουν εκτεθεί σε αντισυμβατικό βαθμό στα λεγόμενα τοξικά ομόλογα. Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι οι ίδιες οι τράπεζες μπορούν να κοιμούνται ήσυχες. Στη επιστολή του ο κ. Προβόπουλος τους επεσήμανε μεταξύ άλλων ότι η κρίση επιβάλλει να αξιολογήσουν τους πιστωτικούς κινδύνους σε νέα βάση. Η επιβράδυνση, για παράδειγμα, της οικονομικής δραστηριότητας, οδηγεί σε άνοδο των επισφαλειών και άρα των πιστωτικών κινδύνων. Επίσης, ειδικά α-αφορά έκανε στην επιδίωξη του μακροοικονομικού και χρηματοπιστωτικού κλίματος στις αναδυόμενες χώρες, όπου δραστηριοποιούνται. Κάτι που δεν ενθουσιάζει άλλους υποστηρίζουν ότι για τις ελληνικές

τράπεζες «τοξικά είναι τα Βαλκάνια». Ο κ. Προβόπουλος ζήτησε από τις τράπεζες να μην επεκτείνουν τις πιστώσεις τους στις αναδυόμενες χώρες με ρυθμούς υψηλότερους από τις καταθέσεις και τις λοιπές πηγές άντλησης κεφαλαίων εκεί, κι αυτό λέει πολλά.

Προς εξαγορές μικρών τραπεζών

Η κρίση έδωσε λαβή και σε σενάρια για εξαγορές και συγχωνεύσεις τραπεζών, καθώς μάλιστα η κεφαλαιοποίηση τους υποχωρούσε σημαντικά πριν από μερικές ημέρες.

Ο ίδιος ο κ. Προβόπουλος εμφανίζεται θετικός σε μια προοπτική συνεργασιών μικρών τραπεζών που εμφανίζονται σήμερα εξαιρετικά αδύναμες. «Είναι σκόπιμο να αναπτύξουν συνεργασίες για να ενισχυθούν κεφαλαιακά και να αντιμετωπίσουν τους δύσκολους καιρούς που έρχονται», είπε απαντώντας σε ερώτησή μας.

Η αρχή έγινε ήδη με την Πειραιώς και την Προτο, ενώ εκκρεμεί σύνδεση με τη Μαγνήτις να διεκδικεί πρωταγωνιστικό ρόλο. Όπως παρατηρούν τραπεζικοί κύκλοι, αν οι τράπεζες αποδυναμωθούν πολύ θα είναι εύκολοι στόχοι – και όχι μόνο οι μικρές. Μ' αυτήν την έννοια, η συμμετοχή του κράτους στο κεφάλαιό τους παίζει κι έναν ρόλο αμυντικής ασπίδας σε πιθανές απόπειρες επιθετικών εξαγορών. Ταυτόχρονα, όμως, το κράτος καθίσταται καθοριστικός παράγοντας στη διαμόρφωση του μελλοντικού τραπεζικού τοπίου. Κάτι που δεν ενθουσιάζει ορισμένους.

«Εθνικό» ναι στο πάγωμα δόσεων μετά την κατακραυγή

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΕΛΕΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

Αναστολή πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας για έξι μήνες, πάγωμα των δόσεων στεγαστικών δανείων από ανέργους για έναν χρόνο και δάνεια με ευνοϊκούς όρους ύψους 100 εκατ. ευρώ για νέες επιχειρήσεις ανακοίνωσε η Εθνική Τράπεζα, αποδεχόμενη σε κάποιο βαθμό τις προτάσεις του προέδρου του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Παπανδρέου, μετά την έντονη κριτική που δέχονται οι τράπεζες για την αύξηση των επιτοκίων τους στα δάνεια. Σύμφωνα με πληροφορίες, τις επόμενες ημέρες όλες οι εμπορικές τράπεζες θα ανακοινώσουν μέτρα ανάλογα με αυτά της Εθνικής.

Απειλή-προστίμιο

Οι ανακοινώσεις ήρθαν λίγες ώρες μετά την επιστολή του υπουργού Ανάπτυξης προς τη διοίκηση της Τράπεζας αλλά και την Τράπεζα της Ελλάδος, με την οποία ο Χ. Φώλιας απειλούσε με πρόστιμο έως και 1 εκατ. ευρώ. Αιτία της παρέμβασης, οι επιστολές που απέστειλε η Εθνική σε πελάτες της, κατόχους πιστωτικών καρτών, με τις οποίες επιχειρούσε μονομερή τροποποίηση των συμβάσεων, δίνοντας μάλιστα περιθώριο 30 ημερών για αποδοχή των νέων δυσμενέστερων όρων. Η εξέλιξη αυτή, σύμφωνα με πληροφορίες, επιτάχυνε τις διαδικασίες των ευνοϊκών ανακοινώσεων από την Τράπεζα. Έτσι, «ανταποκρινόμενη στα προβλήματα που δημιουργούνται από την τρέχουσα συγκυρία» η Εθνική ανακοίνωσε «πρώτη δέσμη μέτρων με στόχο την υποστήριξη των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» και ειδικότερα:

• Αναστέλλει για περίοδο 6 μηνών τις ενέργειες πλειστηριασμού ή κατάσχεσης που αφορούν απαίτησή της από στεγαστικό δάνειο πρώτης κατοικίας αρχικού ύψους κεφαλαίου μέχρι 300.000 ευρώ.
• Αναστέλλει για διάστημα 12 μηνών τις καταβολές δόσεων στεγαστικών δανείων για ανέργους δικαιούχους επιδόματος του ΟΑΕΔ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν την υπαγωγή τους στη ρύθμιση αυτή μέχρι 31/12/2009 σε όλα τα καταστήματα της Τράπεζας.

Επίθεση Καραμανλή στους τραπεζίτες

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ: ΕΙΡΗΝΗ Δ. ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Αυστηρή προειδοποίηση προς τους τραπεζίτες – και κυρίως τον κ. Αράπογλου της Εξαιρετικά αδύναμες. «Είναι σκόπιμο να αναπτύξουν συνεργασίες για να ενισχυθούν κεφαλαιακά και να αντιμετωπίσουν τους δύσκολους καιρούς που έρχονται», είπε απαντώντας σε ερώτησή μας.

Η αρχή έγινε ήδη με την Πειραιώς και την Προτο, ενώ εκκρεμεί σύνδεση με τη Μαγνήτις να διεκδικεί πρωταγωνιστικό ρόλο. Όπως παρατηρούν τραπεζικοί κύκλοι, αν οι τράπεζες αποδυναμωθούν πολύ θα είναι εύκολοι στόχοι – και όχι μόνο οι μικρές. Μ' αυτήν την έννοια, η συμμετοχή του κράτους στο κεφάλαιό τους παίζει κι έναν ρόλο αμυντικής ασπίδας σε πιθανές απόπειρες επιθετικών εξαγορών. Ταυτόχρονα, όμως, το κράτος καθίσταται καθοριστικός παράγοντας στη διαμόρφωση του μελλοντικού τραπεζικού τοπίου. Κάτι που δεν ενθουσιάζει ορισμένους.

ενισχύσει τη ρευστότητά του. Υπάρχει ζήτημα κοινωνικής ευθύνης», ανέφερε κι ζήτησε χαρακτηριστικά από τις τράπεζες «να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων». Σε άλλο σημείο, ο Πρωθυπουργός είπε με έμφαση – χωρίς να διευκρινίσει κάτι παραπάνω – ότι «έχουμε τον τρόπο να διασφαλίσουμε ότι το κόστος δεν θα μεταφερθεί στους καταναλωτές», καθώς και ότι αν δεν διοχετεύουν τα κεφάλαια στη ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος «αυτό θα είναι εις βάρος της οικονομίας, του τόπου, των πολιτών». Κατά τα λοιπά, ο κ. Καραμανλής διαφοροποιήθηκε σε κάποιο βαθμό από τον υπουργό Οικονομικών και την καταγορηματική πεποίθησή του προς τους καταναλωτές πως

• Παράλληλα με τη συμμετοχή της στη νέα δράση του υπουργείου Ανάπτυξης μέσω ΤΕΜΠΕ για την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η Τράπεζα ενεργοποιεί πρόγραμμα ύψους 100 εκατ. ευρώ για τη δανειολήπτες τα περιθώρια που της παρέχονται για τη διευκόλυνση μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αποδεχόμενα πλύνονται από την κρίση στην αντιμετώπιση των δανειακών τους υποχρεώσεων και διαβεβαιώνει ότι σε κάθε περίπτωση θα συνεχίσει την ομαλή ροή χρηματοδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά στο μέτρο που της αναλογεί, αξιοποιώντας τη ρευστότητά της προς την κατεύθυνση της υποστήριξης της εθνικής οικονομίας.

Με Γ. Παπανδρέου

Νωρίτερα, ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος Γ. Προβόπουλος εξέφρασε επιφυλάξεις για μια ενδεχομένη γενικευμένη και όχι επιλεκτική αναβολή στην εξυπηρέτηση υποχρεώσεων δανειοληπτών προς τις τράπεζες. Οι επιφυλάξεις εκφράστηκαν στη διάρκεια συνάντησης που είχε ο κ. Προβόπουλος με τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης Γ. Παπανδρέου.

Ο διοικητής της Εθνικής Τράπεζας Τάκης Αράπογλου

δεν υπάρχουν δημοσιονομικά περιθώρια για χαλάρωση – «παραφιλολογία» είχε χαρακτηρίσει τα περί του αντιθέτου ο υπουργός των περιφερειών, μετά το ECOFIN. Κατά τον Πρωθυπουργό, «θα εξασφαλίσουμε όλα τα περιθώρια που προβλέπεται το Σύμφωνο Σταθερότητας για την ανακούφιση των οικονομικά ασθενέστερων». Υποστήριξε ακόμη ότι η κυβέρνηση επεξεργάζεται συγκεκριμένα μέτρα για τους ασθενέστερους και εξέφρασε την ικανοποίησή του που η σύνοδος κορυφής του Δεκεμβρίου θα ασχοληθεί με την πραγματική οικονομία, την ανάπτυξη και την απασχόληση, στη βάση προτάσεων της Επιτροπής και των υπουργών Οικονομικών.

ΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΤΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΥΞΗΣΕ ΦΕΤΟΣ 13% ΤΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΜΟΛΥΒΔΗ

Πέφτουν οι πωλήσεις, αλλιά η κερδοσκοπία φουντώνει

Πόσο αυξήθηκε το περιθώριο κέρδους στην αγορά τα τελευταία χρόνια

	2003	2004	2005	2006	2007	2008*
Μέσος όρος έτους τιμής αντλίας (ευρώ/λίτρο)	0,739	0,80	0,895	0,977	1,015	1,168
Μέσος όρος έτους τιμής πώλησης από διυλιστήρια (ευρώ/λίτρο)	0,514	0,560	0,640	0,706	0,740	0,855
Μεικτό εμπορικό περιθώριο κέρδους για εταιρείες εμπορίας - πρατήρια (ευρώ/λίτρο)	0,107	0,114	0,112	0,115	0,112	0,127

*μέχρι σήμερα

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΙΝΤΙΚΑΚΗΣ
gfid@dolnet.gr

Μπορεί οι πωλήσεις των βενζινών στην αγορά να υποχωρούν, τα περιθώρια κέρδους ωστόσο των εμπλεκόμενων στην εμπορία καυσίμων αυξάνονται.

Αν και οι πωλήσεις κάθε τύπου καυσίμου μειώθηκαν τον Αύγουστο κατά 6% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2007 (στη σούπερ αμόλυβδη μάλιστα η κατανάλωση έπεσε 14%), οι εμπλεκόμενοι αύξησαν φέτος το περιθώριο κέρδους τους στη βενζίνη κατά 13%. Αγνωώντας τα μνημόνια της αγοράς, μετακύλισαν με τον τρόπο αυτό στις πλάτες των κατανα-

λωτών τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, καθώς και τις απώλειες από τον λιγότερο όγκο των πωληθέντων καυσίμων του πρώτου οκταμήνου. Είναι η πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια που παρατηρείται μέσα σε έναν χρόνο τόσο μεγάλη αύξηση του εμπορικού περιθωρίου κέρδους στην αμόλυβδη βενζίνη, καθώς από το 2003 μέχρι και το τέλος του 2007 παρέμενε λίγο ως πολύ στα ίδια επίπεδα.

Από επεξεργασία των στοιχείων του υπουργείου Ανάπτυξης και των διυλιστηρίων προκύπτει ότι το μέσο επίσημο μεικτό εμπορικό περιθώριο στη βενζίνη, δηλαδή το κέρδος που μοιράζονται οι εταιρείες με τα πρατήρια, α-

πό τα 11,4 λεπτά το λίτρο που ήταν το 2004 διαμορφώθηκε στα 11,2 λεπτά το 2005, για να αυξηθεί οριακά στα 11,5 λεπτά το 2006 και να υποχωρήσει το 2007 πάλι στα 11,2 λεπτά. Από τις αρχές του 2008 όμως μέχρι σήμερα, το περιθώριο αυτό αυξήθηκε για κάθε λίτρο πωλούμενη βενζίνης κατά 1,5 λεπτά και ανέρχεται σήμερα κατά μέσον όρο στα 12,7 λεπτά. Ποσό που μπορεί σε κάποιους να ακούγεται μικρό, αν όμως υπολογίσουμε ότι κάθε χρόνο διακινούνται στην αγορά 4,5 δισεκατομμύρια λίτρα αμόλυβδης βενζίνης (με μέση φετινή τιμή τα 1,168 ευρώ), προκύπτουν αρκετά εκατομμύρια ευρώ επιπλέον κερδών για την αγορά εμπορίας και διακίνησης καυσίμων.

Με τσουχτερές αυξήσεις στα τιμολόγια ή μπλακάουτ απειλεί η ΔΕΗ

Με αύξηση των τιμολογίων του ηλεκτρικού ρεύματος ή μπλακάουτ απειλεί τώρα η ΔΕΗ. Η τελευταία διεκδικεί με κάθε τρόπο αυξήσεις στα τιμολόγια της, χωρίς ωστόσο η κυβέρνηση να εμφανίζεται αρωγός στο αίτημά της. Ερωτηθείς για τις αυξήσεις 5,6% στα τιμολόγια από την 1η Ιανουαρίου λόγω ρήτρας καυσίμων (όπως ανέφερε χθες ο κ. Αθανασόπουλος), ο υπουργός Ανάπτυξης Χρ. Φώλιας απάντησε ότι «δεν έχει τελειώσει ακόμη το τρίμηνο», υπονοώντας ότι αν υποχωρήσει περαιτέρω η τιμή του πετρελαίου, τότε ίσως η επίπτωση από τη ρήτρα να είναι και χαμηλότερη. Όσο για το άλλο αίτημα της ΔΕΗ, της επιβολής και ρήτρας ρύπων στους λογαριασμούς, ξεκαθάρισε ότι δεν τίθεται τέτοιο θέμα. Σε ημερίδα πάντως, που διοργανώθηκε χθες με θέμα «Ενεργειακή κρίση της Καλιφόρνιας το 2001», επισημάνθηκε ότι η σημερινή κατάσταση στην Ελλάδα, λόγω της μεγάλης ενεργειακής μας ένδειας, συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά για να εκδηλωθεί μπλακάουτ και να αυξηθούν κατακόρυφα οι τιμές του ηλεκτρικού, όπως ακριβώς συνέβη πριν από επτά χρόνια στην αμερικανική πολιτεία. Η αιτία των μπλακάουτ που ξέσπασαν στην Καλιφόρνια, όπως σημείωσε ο δρ Άλεξ Παπαλεξόπουλος, ειδικός σε θέματα ενέργειας και ο οποίος κατείχε σημαντική θέση σε μία από τις δύο αμερικανικές εταιρείες ηλεκτρισμού που πρωταγωνίστησαν στην τότε κρίση, είναι ότι εκεί, όπως ακριβώς συμβαίνει και εδώ, η χονδρική τιμή του ηλεκτρικού αυξανόταν συνεχώς, χωρίς όμως να την ακολουθεί η λιανική που ήταν ρυθμιζόμενη. Έτσι οι εταιρείες ηλεκτρισμού της Καλιφόρνιας σημείωναν ζημιές, γεγονός που με τη σειρά τους είχε σαν αποτέλεσμα κατά την περίοδο 1998-2000 να μην έχουν κεφάλαια για αναβάθμιση των δικτύων και επενδύσεις σε νέες μονάδες, γι' αυτό και εκδηλώθηκαν μπλακάουτ.

Οι καταναλωτές πλήρωσαν τον χαμηλότερο τζίρο της αγοράς

Αιτία της αύξησης του εμπορικού περιθωρίου δεν είναι η άνοδος των τιμών της βενζίνης. Το περιθώριο κέρδους είναι ένα ποσοτικό μέγεθος και όχι ποσοστιαίο. Δεν αυξομειώνεται δηλαδή ανάλογα με την πορεία της τιμής των καυσίμων στη χονδρική. Πρόκειται για ένα ποσό που επιβάλλουν οι εταιρείες πάνω στην τιμή πώλησης του καυσίμου προς τους πρατηριούχους και οι τελευταίοι με τη σειρά τους πάνω στην τιμή που αγοράζουν οι οδηγοί. Εύλογο περιθώριο κέρδους στην αγορά θεωρούνται τα 10-11 λεπτά ανά λίτρο, όμως σήμερα αυτό πλησιάζει τα 13 λεπτά... Η πραγματική απτία είναι ότι οι εμπλεκόμενοι στην

αγορά μετακύλισαν στις πλάτες των καταναλωτών τον κόστος, που συνεπάγεται για τους ίδιους η μεγάλη έλλειψη ρευστότητας που αντιμετωπίζουν τους τελευταίους μήνες, σε συνδυασμό με τον χαμηλότερο τζίρο που αποκομίζουν λόγω της πτώσης στην κατανάλωση βενζινών. Πολλοί «μικροί» δεν αντέχουν τον αδυσώπητο πλέον ανταγωνισμό, αφού όσο αυξάνονται οι τιμές του πετρελαίου τόσο μειώνονται οι πωλήσεις βενζινών, ενώ ταυτόχρονα αυξάνονται τα κεφάλαια που χρειάζεται να δαπανήσουν για να προμηθευτούν καύσιμα από τις εταιρείες. Το κερνητικό αυτό μίγμα έχει φέρει σε δυσχερή θέση αρκε-

τές μικρές επιχειρήσεις με συνέπεια να αυξάνονται τα φέσια προς τις εταιρείες, αλλά και οι πιστώσεις από τις τελευταίες προς τα πρατήρια (το τελευταίο δίμηνο τα μεγέθη αυτά έχουν αυξηθεί κατακόρυφα). Τα επιπλέον αυτά κόστη τα μετακύλισαν όλα ή εν μέρει στις τιμές. Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την υπερπληθώρα πρατηρίων που έχουμε στην Ελλάδα - το 2005 διαθέταμε 8.530 σταθμούς (στοιχεία ΚΕΠΥΟ), όταν η Ισπανία των 40 εκατομμυρίων κατοίκων διέθετε τη χρονιά εκείνη 8.680 πρατήρια, σχεδόν όσα κι εμείς - έχουν παγιώσει αυτή την κατάσταση που πολύ δύσκολα ανατρέπεται.

Βουτιά πωλήσεων τον Αύγουστο

Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι όσο θα διαρκέσει η κρίση, με την κατανάλωση βενζινών να υποχωρεί σταθερά (-1,44% στο 8μηνο) και τα φέσια με τις πιστώσεις να αυξάνονται, η κατάσταση αυτή με τα «τσιμπημένα» περιθώρια κέρδους θα διατηρείται. Άλλωστε τα στοιχεία του υπ. Ανάπτυξης για τις πωλήσεις του Αυγούστου δείχνουν ότι καταναλώθηκαν κατά 3,5% λιγότερες ποσότητες απλής αμόλυβδης σε σχέση με τον ίδιο μήνα πέρυσι, κατά 1% μικρότερος όγκος σού-

περ αμόλυβδης (της λεγόμενης 100άρας) και... κατά 27% λιγότερα λίτρα της παλιάς σούπερ (που στην επαρχία έχει ιδιαίτερη ζήτηση). Συνολικά η κατανάλωση κάθε τύπου καυσίμου τον Αύγουστο του 2008 ήταν 6,5% κάτω από τα επίπεδα του Αυγούστου του 2007. Η τάση είναι καθαρά πτωτική και παράγοντες από εταιρείες εμπορίας καυσίμων, αν και ακόμη δεν διαθέτουν στοιχεία και παρά το γεγονός ότι οι τιμές της βενζίνης έχουν πέσει κάτω από το 1 ευρώ το λίτρο, μιλούν για τον χειρότερο Οκτώβριο από άποψη πωλήσεων των τελευταίων ετών.